

Sarajevo, 15.04.2019. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
08.04.2019.- 12.04.2019.

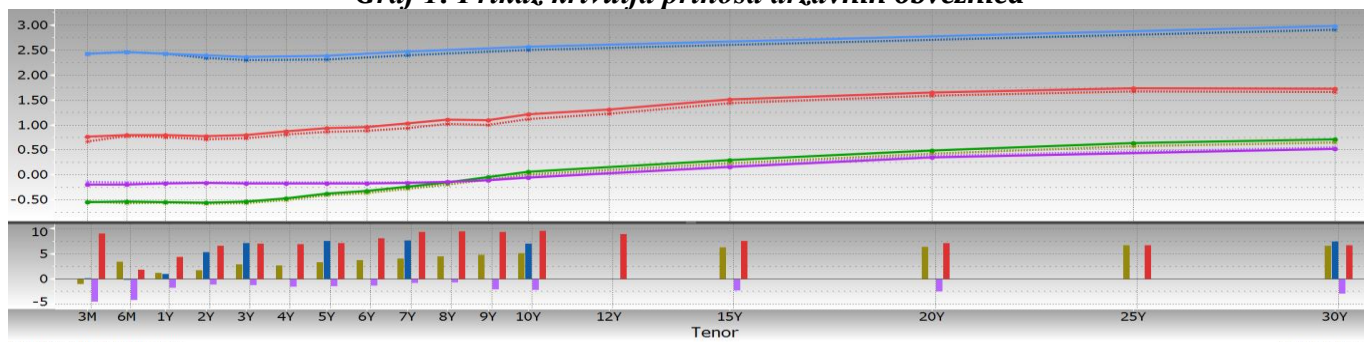
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	5.4.19	-	12.4.19		5.4.19	-	12.4.19		5.4.19	-	12.4.19		5.4.19	-	12.4.19	
2 godine	-0,57	-	-0,56	↗	2,34	-	2,39	↗	0,72	-	0,78	↗	-0,15	-	-0,16	↘
5 godina	-0,41	-	-0,38	↗	2,31	-	2,38	↗	0,86	-	0,93	↗	-0,15	-	-0,17	↘
10 godina	0,01	-	0,06	↗	2,50	-	2,57	↗	1,12	-	1,21	↗	-0,03	-	-0,06	↘

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	5.4.19	-	12.4.19
3 mjeseca	-0,514	-	-0,542
6 mjeseci	-0,573	-	-0,539
1 godina	-0,527	-	-0,520

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 12.04.2019. godine (pune linije) i 05.04.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

Protekle sedmice je objavljen izvještaj World Economic Outlook u kojem je MMF smanjio izgleda za globalni rast na najniži nivo od finansijske krize usljed sve slabijih izgleda u većini vodećih razvijenih ekonomija te znakova da veći carinski troškovi sve više utiču na trgovinu. Prema novim prognozama, globalna privreda će tokom tekuće godine bilježiti rast za 3,3% u odnosu na 3,5%, koliko je prognozirano u januaru. Ovo je ujedno i treći put da je MMF smanjio izgleda u posljednjih šest mjeseci. Prognozirana stopa rasta za sljedeću godinu ostala je nepromijenjena i iznosi 3,6%. Nove prognoze MMF-a pretpostavljaju postizanje dogovora o Brexitu, dok bi suprotno moglo uticati na smanjenje stope rasta za tekuću godinu i više od 0,2% u odnosu na prethodne prognoze.

EUROZONA

Nakon znatno boljeg podatka Sentixovog indeksa povjerenja investitora za eurozonu, iz Sentixa je saopšteno da je ekonomska situacija u eurozoni još uvijek krhka, ali da se s poboljšanim očekivanjima trend pada smanjuje. S druge strane, MMF je u skladu sa smanjenim globalnim prognozama smanjio i prognoze privrednog rasta eurozone za tekuću godinu na 1,3%, što je za 0,3% manje u poređenju s prethodnim prognozama prije 3 mjeseca. Slabiji privredni rast se očekuje u nekoliko glavnih ekonomskih privreda, uključujući Njemačku, Francusku i Italiju. Prognozirana stopa inflacije u eurozoni za 2019. godinu iznosi 1,3%, a za 2020. godinu 1,6%. MMF je u izvještaju naveo da bi Njemačka mogla uskoro biti suočena s potrebom da ubrzano uvede fiskalne stimulativne mjere, a istovremeno je preporučeno da

ECB nastavi da stimulise ekonomiju regije. Ovakve prognoze, zajedno s oživljavanjem trgovinskih tenzija između EU i SAD, te zabrinutosti oko Brexita su uticale na pad prinosa sigurnijih obveznica eurozone, pa je tokom protekle sedmice prinos desetogodišnjih njemačkih obveznica ponovo zabilježio pad na nivo ispod 0%. Takođe, ECB je prošle sedmice održala sjednicu na kojoj je u skladu s očekivanjima zadržala referentnu kamatnu stopu nepromijenjenu (0,0%), te se obavezala da do kraja tekuće godine neće doći do povećanja kamatnih stopa. Predsjednik Draghi je još jednom potvrdio da je ECB spremna da prilagodi sve raspoložive instrumente ukoliko za tim bude potrebe, da dostupne informacije od posljednje sjednice ECB potvrđuju slabiji privredni rast, da će specifični uslovi dugoročnih targetiranih kredita (TLTRO) biti usaglašeni na dolazećim sjednicama ECB, kao i da će ECB razmotriti da li je za održavanje negativnih kamatnih stopa potrebno izvršiti određeni nivo „ublažavanja“ mogućih sporednih efekata (ranije se već špekulisalo o mogućoj promjeni metode obračuna aktuelne kamatne stope na depozite banaka, uvođenjem dodatnih nivoa za obračun ove kamatne stope), ali da je još uvijek rano da se donese takva odluka. Draghi je dodao da, iako se očekuje da slab trend privrednog rasta nastavi tokom ove godine, očekuje se da bi inflacija mogla dostići „mogući donji nivo“ u septembru, te da je UV ECB prepoznalo fundamentalnu snagu ekonomije, odnosno da je procijenjena vjerovatnost recesije i dalje niska. Ipak, krajem sedmice je došlo do rasta indeksa dionica na globalnom nivou, pa je u skladu s tim zabilježen i priličan rast prinosa obveznica, a prinos desetogodišnjih njemačkih obveznica je povećan na 0,055%, što je najveći nivo zabilježen od 20. marta. Na sedmičnom nivou prinosi njemačkih obveznica su povećani između 2 i 6,5 baznih poena.

Prošle sedmice prinosi italijanskih obveznica su bilježili smanjenje uprkos smanjenim prognozama Vlade Italije (rast GDP-a je smanjen na 0,2% sa ranijih 1,0%, budžetski deficit povećan na 2,4% GDP-a, a odnos duga i GDP-a na 132,6%). Na kraju sedmice je došlo do oštrog rasta prinosa italijanskih dvogodišnjih i desetogodišnjih obveznica, ali pod uticajem promjene obveznica koje predstavljaju benčmark za ove ročnosti. U skladu s tim, prinosi italijanskih dvogodišnjih obveznica su povećani za 19 baznih poena, prinosi desetogodišnjih obveznica za 6 baznih poena, dok su prinosi petogodišnjih obveznica smanjeni za preko 8 baznih poena. Prinosi španskih obveznica su smanjeni za oko 5 baznih poena, a bitno je istaći da je tokom protekle sedmice prinos petogodišnjih španskih obveznica prvi put zabilježio nivo ispod 0%.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	APR	-2,0	-0,3	-2,2
2.	Trgovinski bilans – Njemačka (u milijardama EUR)	FEB	16,0	17,9	14,6
3.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G)	FEB	-0,9%	-0,3%	-0,7%
4.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	FEB	-0,2%	0,6%	1,7%
5.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	FEB	-	0,7%	2,5%
6.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	FEB	-1,1%	0,9%	-0,8%
7.	Prerađivačka proizvodnja – Holandija (G/G)	FEB	-	0,5%	-0,6%
8.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G)	FEB	1,0%	2,8%	0,8%
9.	Industrijske prodaje – Holandija (G/G)	FEB	-	-2,0%	-8,4%
10.	Maloprodaja – Italija (G/G)	FEB	-	0,9%	1,2%
11.	Stopa inflacije – Njemačka (final.)	MAR	1,4%	1,4%	1,7%
12.	Stopa inflacije – Francuska (final.)	MAR	1,3%	1,3%	1,6%
13.	Stopa inflacije – Španija (final.)	MAR	1,3%	1,3%	1,1%
14.	Stopa nezaposlenosti – Grčka	JAN	-	18,5%	18,4%

SAD

Protekle sedmice je objavljen zapisnik sa martovske sjednice FOMC-a, u kojem je istaknuto da većina članova očekuje da će kretanje izgleda za ekonomski rast do kraja godine opravdati odluku Feda da zadrži referentnu kamatnu stopu na trenutnom nivou. Neki od članova su naglasili da bi se njihov stav o pitanju odgovarajućeg ciljanog raspona kamatnih stopa mogao kretati u oba smjera u zavisnosti od dolaznih ekonomskih podataka i drugih tržišnih kretanja. Takođe, u zapisniku je navedeno da su pojedini članovi izrazili zabrinutost da je kriva prinosa sada prilično ravna, te je primjetno da historijski dokazi upućuju na to da bi inverzija iste mogla signalizirati ulazak u recesiju.

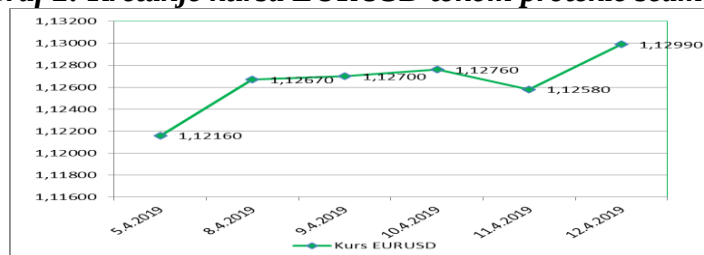
MMF je smanjio prognoze rasta američke privrede u tekućoj godini na 2,3%, što je za 0,2% manje u odnosu na januarske prognoze, a rezultat je uticaja zatvaranja administracije, kao i većeg smanjenja javne potrošnje od očekivanja. Za narednu godinu MMF je blago povećao prognoze stope rasta na 1,9%, što je za 0,1% više u odnosu na prethodne prognoze. MMF je saopštio da podržava odluku Feda o zaustavljanju ciklusa povećanja referentne kamatne stope. Istovremeno, prognoze privrednog rasta Kine tokom ove godine su povećane na 6,3%, djelimično jer se očekivala eskalacija u trgovinskom ratu sa SAD, što se nije desilo. Ipak, stalne napetosti između SAD i Kine, kao i s drugim velikim trgovinskim partnerima i dalje predstavljaju rizik za globalnu ekonomiju. Protekle sedmice objavljeni su i rezultati istraživanja Bloomberga, prema kojima ekonomisti očekuju da će stopa GDP-a u SAD tokom tekuće godine iznositi 2,4%, dok se za 2020. i 2021. godinu očekuju stope rasta od 1,9% i 1,8%, respektivno. Prognozirana stopa GDP-a u prvom kvartalu iznosi 1,6% (prethodno prognozirano 1,5%), a u drugom kvartalu 2,6%, što je nepromijenjeno u odnosu na prethodno istraživanje. Istraživanje je pokazalo da ekonomisti očekuju da će stopa inflacije u ovoj godini iznositi 1,9% (prethodno prognozirano 1,8%), dok je prognozirana stopa inflacije za narednu godinu ostala nepromijenjena (2,2%).

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red.br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G) MAR	1,9%	2,2%	1,9%
2.	Indeks potrošačkih cijena (G/G) MAR	1,8%	1,9%	1,5%
3.	Porudžbine trajnih dobara F FEB	-1,6%	-1,6%	0,1%
4.	Fabričke porudžbine FEB	-0,5%	-0,5%	0,0%
5.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja 7. APR	-	59,8	58,9
6.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 6. APR	210.000	196.000	204.000
7.	Zahtjevi za hipotekarne kredite 5. APR	-	-5,6%	18,6%
8.	Indeks cijena uvezenih roba i usluga (G/G) MAR	-0,6%	0,0%	-0,8%
9.	Indeks cijena izvezenih roba i usluga (G/G) JAN	-	0,6%	0,3%
10.	Mjesečno stanje budžeta (milijardi USD) MAR	-181,0	-146,9	--233,9

USD je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD povećan s nivoa od 1,1216 na nivo od 1,1299.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

EU lideri su uspjeli da postignu sporazum o produženju Brexita do 31. oktobra, uz revidiranje u junu. Ovaj novi rok znači da će Velika Britanija napustiti EU prije nego naredni saziv Evropske komisije počne s radom. Kancelarka Merkel je izjavila da je ovo produženje u interesu EU, međutim, zvaničnik kancelarije predsjednika Macrona je izjavio da premijerka May na hitnom EU samitu nije dala „dovoljno garancija“ kojima bi se opravdalo duže odlaganje Brexita, dok je Macron prije sastanka istakao da su građani Velike Britanije donijeli odluku da napuste EU, te da nije do njih da čine bilo šta što bi to preveniralo. Predsjednik Vijeća EU Tusk je izjavio da će tokom ovog perioda produženja Brexita sve aktivnosti biti u rukama Velike Britanije, te je dodao da oni još uvijek mogu ratifikovati sporazum o povlačenju u kojem slučaju produženje može da bude prekinuto. Tusk je, takođe, izjavio da Velika Britanija treba preispitati strategiju ili odlučiti da opozove član 50. Ugovora o osnivanju EU ili sveukupno otkazati Brexit.

Ministar ekonomije Njemačke Peter Altmaier je izjavio da su lideri EU Velikoj Britaniji dali dodatnih šest mjeseci za napuštanje EU bloka, što je dobar potez koji će omogućiti EU da se fokusira na druga hitna pitanja. Premijerka May je izjavila da postizanje kompromisa oko Brexita s opzijom neće biti jednostavno, ali obje strane treba da rade zajedno kako bi omogućile Brexit. Pravobranilac Geoffrey Cox je izjavio da će Vlada Velike Britanije saslušati bilo koje sugestije koje bude opozicija dala vezano za Brexit, uključujući i drugi referendum. Šestomesečno odlaganje Brexita je umanjilo efekte „strašnog ishoda“ Brexita bez sporazuma koji bi mogao dodatno pojačati pritiske na usporenje globalnog rasta, ali ne čini ništa da pomjeri neizvjesnosti oko konačnog ishoda, smatra direktorica MMF-a Lagarde. Štaviše, trenutni dogovor neće riješiti probleme koji već postoje između EU i Velike Britanije, dodala je Lagarde prilikom obraćanja na konferenciji MMF-a i Svjetske banke u Vašingtonu.

Guverner BoE Carney je izjavio da je neizvjesnost s kojom se suočavaju kompanije u Velikoj Britaniji prešla granice, pod uticajima Brexita, što se negativno odrazilo na investicije i ostavilo je dugoročne posljedice vezano za produktivnost.

MMF je u svojim prognozama istakao da čak i u slučaju relativno urednog Brexita bez sporazuma, bez kašnjenja u dijelu sporazuma o granicama, kao i minimalnih finansijskih previranja, ekonomija bi mogla bilježiti rast od 3,5% do kraja 2021. godine, što je manji rast nego onaj koji bi se ostvario u slučaju glatkog Brexita. Rast trgovinskih barijera ima momentalni uticaj na domaću i inostranu tražnju, smatra MMF. U izvještaju MMF-a, koji je tokom protekle sedmice objavljen, navedeno je da se u slučaju najgoreg scenarija Brexita bez sporazuma mogu očekivati gubici u ekonomiji u visini 4% GDP-a do 2021. godine. MMF je smanjio očekivanja ekonomskog rasta za Veliku Britaniju u ovoj godini na 1,2% s prethodnih 1,5%, koliko su ova očekivanja iznosila prije tri mjeseca, a ujedno su najslabija od 2009. godine. Za 2020. godinu očekuje se oporavak rasta na 1,4%. Ovaj rast je za obje godine lošiji u odnosu na projektovani rast za eurozonu.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Očekivanje inflacije u narednih 12 mjeseci FEB	-	3,2%	3,2%
2.	Trgovinski bilans (u mlrd GBP) FEB	-12,876	-14,112	-14,623
3.	Industrijska proizvodnja (G/G) FEB	-0,9%	0,1%	-0,3%
4.	Prerađivački sektor (G/G) FEB	-0,6%	0,6%	-0,7%
5.	Građevinski sektor (G/G) FEB	2,3%	3,3%	2,2%
6.	GDP (M/M) FEB	0,0%	0,2%	0,5%
7.	Uslužni sektor (M/M) FEB	0,1%	0,1%	0,3%

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR, dok je aprecirala u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast s nivoa od 0,86039 na nivo od 0,86409, dok je kurs GBPUSD povećan s nivoa od 1,3038 na nivo od 1,3074.

JAPAN

BoJ je početkom protekle sedmice objavila smanjene prognoze privrednog rasta za tri od ukupno devet regija u zemlji, što predstavlja najveći broj smanjenja u posljednjih šest godina. Ključni uzrok revidiranja prognoza je slaba potražnja u Kini, što je znak da će izgledi za oporavak japanske privrede zavisiti od toga koliko će brzo mjere poticaja iz Kine pomoći domaćoj privredi.

Takođe, MMF je smanjio projekcije privrednog rasta Japana u tekućoj godini za 0,1%, na 1,0%, a nakon što su u januaru iste povećane za 0,2%. Najveći uticaj na smanjenje prognoza imaju potencijalni efekti planiranog povećanja poreza na promet u oktobru. Ekonomski analitičari su istakli da je Japan izbjegao recesiju zahvaljujući snažnoj poslovnoj potrošnji, te da bi u slučaju da japanska privreda počne naglo slabiti, premijer Abe mogao ponovo odgoditi planirano povećanje poreza na promet ili ponuditi skroman rast fiskalne potrošnje.

Prema rezultatima istraživanja Bloomberg-a, objavljenim krajem prošle sedmice, ekonomski analitičari su smanjili prognoze stope GDP-a za tekuću godinu na 0,7% sa 0,8%, koliko je prethodno prognozirano, a što je ujedno i najniža stopa rasta od 2017. godine. Za 2020. i 2021. godinu prognozirane godišnje stope GDP-a od 0,5% i 0,8%, respektivno, ostale su nepromijenjene u odnosu na prethodne prognoze.

Istovremeno, ekonomisti su smanjili prognoze stope inflacije, te se očekuje da će ista u tekućoj godini iznositi 0,9% (prethodno prognozirano 1,0%), a u 2020. godini 1,2% (prethodno prognozirano 1,3%).

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Trgovinski bilans (u mlrd JPY) P	FEB	591,3	489,2	-964,8
2.	Tekući račun (u mlrd JPY)	FEB	2.633,5	2.676,8	600,4
3.	Monetarni agregat M2 (G/G)	MAR	2,4%	2,4%	2,4%
4.	Monetarni agregat M3 (G/G)	MAR	2,1%	2,1%	2,1%
5.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) P	MAR	-	-28,5%	-29,3%
6.	Osnovne mašinske porudžbine (G/G)	FEB	-4,6%	-5,5%	-2,9%
7.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G)	MAR	1,0%	1,3%	0,9%
8.	Indeks potrošačkog povjerenja	MAR	41,5	40,5	41,5

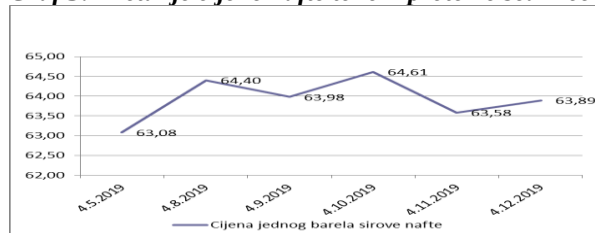
JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast s nivoa od 125,30 na nivo od 126,57. JPY je, takođe, deprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast s nivoa od 111,73 na nivo od 112,02.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 63,08 USD (56,24 EUR). Tokom sedmice cijena nafte se kretala u uzanom rasponu između 63 i 64,6 USD po barelu. Tokom trgovanja u ponedjeljak cijena nafte je bilježila rast pod uticajem deprecijacije USD, kao i krize u Libiji. Ministar energije Rusije Novak je izjavio da očekuje da će se tržište nafte u drugoj polovini godine stabilizovati, te da neće biti potrebe za produženjem plana smanjenja ponude ovog energenta. Predsjednik Rusije Putin je izjavio da je ta zemlja zadovoljna trenutnom cijenom nafte, ali je dodao da ne podržava nekontrolisano povećanje cijene sirove nafte koja bi mogla da ugrozi industrije drugih zemalja. Putin je istakao da će Rusija koordinirati s OPEC-om, te da će se odluke donositi u zavisnosti od situacije na tržištu. O tome će se diskutovati na narednom sastanku OPEC-a, koji će se održati u junu. Ministar energije Saudijske Arabije Khalid Al-Falih je izjavio da vjerovatno neće biti potrebe da ubuduće ova zemlja trebati smanjuje proizvodnju s obzirom na to da se tržište pravilno usmjerava. Proizvodnja nafte od strane OPEC-a je smanjena za više od 500.000 barela tokom marta, te se našla na najnižem nivou od februara 2015. godine, uglavnom pod uticajem smanjenja ponude od strane Saudijske Arabije većeg u odnosu na ono na koje se obavezala, ali i zbog krize u Venecueli i sankcijama, koje su teže pogodile ponudu nafte ove zemlje u odnosu na prethodne mjesece. Cijena nafte je u ovoj godini povećana za 40%, nakon što su se članice OPEC-a i njegovi partneri, uključujući Rusiju, pridržavale plana smanjenja obima ponude.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 63,89 USD (56,44 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

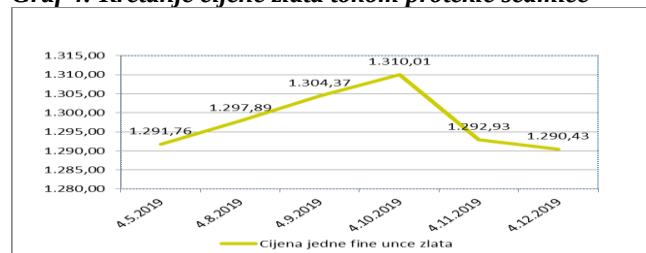

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.291,76 USD (1.151,71 EUR).

Cijena zlata je do srijede protekle sedmice bilježila rast, nakon čega je, uglavnom pod uticajem aprecijacije USD, došlo do pada cijene. Na rast cijene ovog plemenitog metala uticaj su imale smanjene prognoze globalnog rasta koje je objavio MMF. MMF je smanjio očekivanja globalnog ekonomskog rasta na najniži nivo od finansijske krize, što je pojačalo tražnju za sigurnim investicijama. Prema prognozama MMF-a, globalna ekonomija usporava brže nego što se očekivalo, a što bi moglo zahtijevati od svjetskih lidera da koordiniraju stimulatívne mjere. Takođe, na rast cijene zlata početkom sedmice uticale su i posljednje prijetnje predsjednika SAD Trumpa uvođenjem carina na uvoz iz EU u vrijednosti od 11 milijardi USD, dok su trgovinski pregovori s Kinom ostali nepromijenjeni. Cijena jedne fine unce zlata je od četvrtka počela da bilježi pad, nakon što su objavljeni pozitivni ekonomski pokazatelji za SAD koji su ujedno doprinijeli i aprecijaciji USD. Krajem sedmice cijena zlata je nastavila da se smanjuje, nakon što su objavljeni snažniji podaci o kreditiranju u Kini. Ipak, zlato i dalje ima određenu podršku kroz pojačane kupovine zlata od strane Narodne banke Kine, kao i pesimističnih prognoza glavnih centralnih banaka. Podaci s tržišta SAD su podstakli jačanje USD, što je uticalo na pojačanu prodaju zlata, te se i cijena ovog plemenitog metala održala ispod nivoa od 1.300 USD po unci.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.290,43 USD (1.142,07 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.